

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

VI. Quod peccatum sit violare suspensionem, & quæ pœna sit violentibus
apposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

ne libertas. Ego bisextus non debet intrare in numero anni, vel mensis, sed vt dies distinctus computari. Neque obest vt diem vnum, & indistinctum computari, & mensis & annum constitueret; quia id verum est quoad annum, & mensium numerationem, sed non quoad circulum solis, & lunæ, a quo proprie annus, & mensis computatur: vt notauit Glossa in dicto, *quasi*. verbo qui duo. Perterquam quod in fauorabilibus bisextus pro vno die habetur. Secus in penalibus, & in contractibus, argum. leg. 2. ff. de diuersis, & temporalibus, *prescriptionibus*. Ab hac doctrina censuram excipiendam suspensionem latam per quadriennium, eo quod dies bisextilis ad illius complementum omnino pertineat, cum Soli, & Lunæ suum cursum quolibet anno conficiant. Spatio 365 dierum, & sex horarum, quæ sex horæ continuatæ vnum diem quolibet quadriennio necessarium constituunt. Sicuti alius reletus aduertit Sanchez, lib. 4. in decalog. cap. 35. num. 3. & in presentia. Bonac. 1. 1. de censur. disp. 3. p. 3. num. 6.

Verum si suspensio sub aliqua conditione feratur, illud est certum cessare conditione apposita, quia solum apponitur, quousque apponatur conditio. Hæc autem conditio pendere potest à voluntate suspensæ, vel à voluntate suspendentis. A voluntate suspensæ pendet, si suspensio apposita sit sub hac conditione, quousque satisfacta, quousque delicti poeniteas. Quo casu in tua voluntate situm est à suspensione liberari satisfactione, vel poenitentia exhibita, quia prætas id quod pro termino fuit in sententia appositum. Vt notauit Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 8. num. 14. & 16. At si conditio è voluntate ferentis censuram, vel ab alio tertio pendet, vt si lata fuerit suspensio, quousque ferens suspensionem aliud disposuerit, vel iuxta suum beneplacitum, oportet vt aliud disponat, vel eius beneplacitum cesset, vt suspensio cessare intelligatur. Ea tamen est differentia inter has conditiones, quod illa conditio donec aliud sit dispositum non censuræ perfici morte ferentis censuram, quia per mortem non aliud disponitur: at illa conditio donec tibi placuerit, morte completa est, quia succedente morte tum beneplacitum cessat, vt tradit Felin. cap. 1. num. 7. de iudicij. Suar. disp. 26. sect. 1. circa finem. Moneat tamen Doctores, specialiter Sayrus lib. 4. cap. 8. num. 17. suspensionem ad beneplacitum Prælati, non esse in suspensione dependendam, nisi quantum ad eius correctionem necessarium fuerit iuxta Conc. Trident. sess. 25. cap. 3. de reformat.

PUNCTUM VI.

Quod peccatum sit violare suspensionem, & quæ poena sit violentibus imposita?

- 1. *Grave peccatum est ex suo genere suspensionis violatio.*
- 2. *Eximitur suspensus ab officio non denunciatus, si ad petitionem aliorum fidelium officia ministrare.*
- 3. *Suspensus denunciatus nullatenus potest extra urgentissimam necessitatem officia à quibus est suspensus, exercere.*
- 4. *Ob violationem suspensionis in ordine irregularitatis contrahitur.*
- 5. *Quod verum est, esto pro determinato tempore suspensio apposta sit.*
- 6. *Ob nullam viam violationem suspensionis irregularitatis contrahitur.*
- 7. *Qualiter suspensus irrationem, & annulationem actus incurrat.*

Solus suspensus violare proprie suspensionem potest, quia solum ipsi vltus officij, vel beneficii iuridicus est, reliqui vero solum peccare possunt, quatenus occasio fuerint dictæ violationis. Certa igitur sententia est suspensum ab officio, vel beneficio ex suo genere mortale peccatum committere, si suspensionem transgrediat, quia continent Ecclesiæ præceptum, & grauem illius censuram: sicuti tradit Nauarr. cap. 27. num. 168. Henric. lib. 13. cap. 33. numero 1. Tolet. lib. 1. cap. 14. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 1. num. 8. Suar. disp. 26. sect. 2. num. 1. Auila 3. p. 1. disp. 3. dub. 2. Coninch. disp. 15. dub. 2. num. 17. Reginald. lib. 32. tract. 2. num. 31. Bonac. 1. de censur. disp. 3. p. 1. num. 1. Dixi ex suo genere, nam aliquando ex paritate materie transgressio suspensionis venialis esse potest, vt in suspensio à iurisdictione receptio vnius testis, & in suspensio ab ordine, minorum ordinum exercitum, quia frequenter ab iis qui nullo sunt ordine insigniti præstatur, vt notat Nauarra, Sayrus, Suar. Bonacina, & alij supra.

Ab hac regula eximitur suspensus ab officio non denunciatus, si ad petitionem aliorum fidelium officia à quibus est suspensus, ministrare. Nam eo casu si à suspensione prius absoluti nequit, licet poterit, & absque ulla irregularitatis poena ea officia petentibus ministrare ob Extrauag. Concilij Constant. *Ad uitanda scandala*, magis explicata in Concilio Basiliensi, & Lateranensi sub Leone X. sess. 10. & tradit ex

communi Henric. lib. 13. cap. 33. n. 3. Tolet. lib. 1. cap. 14. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 1. num. 2. & 3. Suar. disp. 26. sect. 2. num. 1. & seqq. Galpar Hurtado tract. de suspens. difficult. 1. num. 1. Quippe petio fidelium suspendit censuræ prohibitionem, & reddit actum licitum, qui alias illicitus esset.

Verum si suspensus denunciatus sit nullatenus licet ei extra urgentissimam necessitatem, & secluso scandalo ea officia à quibus est suspensus, exercere, tamen si ab aliis fidelibus postuletur, quia ea petio iniqua est, vt postea inducta ad peccatum. Nam esto nullum sit præceptum, ex vi suspensionis, quod communicationem cum suspensio prohibeat, ideoque seclusa petitione, & inductione, seu cooperatione licite possit Minister aliisque officij diuini à suspensio petitis assiliter. Vt tradit Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 11. num. 6. Suar. disp. 26. sect. 2. num. 7. & disp. 28. sect. 5. num. 6. Henric. lib. 13. cap. 33. n. 3. Auila 3. p. 1. disp. 2. dub. 2. conel. 1. at tamen præcepto diuino, & naturali obligatis, ne aliquo modo caula his peccati alterius, sicuti prædicti Doctores aduertunt. Quod si roges quod ergo priuilegium fidelium concessum est in Extrauag. *Ad uitanda scandala*, vt non teneantur vitare suspensionem non denunciatus, si suspensus etiam denunciatus non obligatur vitare? Respondeo priuilegium in eo consistere, quod ante denunciationem possunt fideles petere à suspensio administrationem Sacramentorum, iurisdictionis exercitum, & quælibet alia officia, quorum vsu per suspensionem priuilegiatus est, qui postea petitione fidelium licitus redditur. At stante denunciatione fideles nequeunt vsu officij suspensio prohibiti petere, quia petent quod illicitum: siquidem ex petitione fidelium non suspenditur prohibitio: vt bene notat Suar. disp. 18. sect. 5. num. 7.

Quoad poenas appostas suspensionem violentibus, dicendum est ob solam violationem suspensionis ab Ordine sacro eius officium solemnitè exercendo irregularitatem incurri: vt ex communi docent Nauarr. cap. 27. num. 163. Valent. 1. 4. disp. 7. q. 18. puncta. Filliucius tract. 17. cap. 11. q. 4. Sayrus lib. 4. cap. 1. num. 3. Bonac. tom. 1. de censur. disp. 3. puncta. 4. n. 5. Duplex partem habet conclusio, alteram affirmatiuam, & quælibet negatiuam; affirmatiua est ob violationem suspensionis ab Ordine sacro eius officium solemnitè exercendo irregularitatem incurri, quæ colligitur expressè ex cap. de sententia & re iudicata lib. 6. & cap. cum medicinalis de sententia excommunic. eodem lib. & ex Extrauag. Pij II. incipiente: *Cum ex sacrorum*: & tradunt Nauarr. Suar. Sayrus, alique Doctores relati. Sed notanda sunt verba conclusionis, non enim ob quamcumque suspensionis ab ordine violationem incurrit irregularitas, sed ob violationem suspensionis ab Ordine sacro, nam ob violationem suspensionis ab Ordinibus minoribus receptissima sententia est irregularitatem non incurri, eo quod officia huius Ordinum cum omni sua solemnitate à laicis, sicuti a clericis prælati solent. Vt notat Sayrus lib. 4. cap. 11. num. 9. & latius cap. 26. num. 11. Bonacina 1. de censur. disp. 3. puncta. 4. num. 5. Neque item ob violationem suspensionis ab Ordine sacro irregularitatem incurrit, nisi quando officium Ordinis sacri sic exercetur, vt non nisi ab insignitis eo Ordine exerceri possit. Cum ergo suprà contingat Ep. solum, & Euangelium in Missa cani absque manipulo, vel stola ab iis qui Subdiaconatum, & Diaconatum ordinati non sunt, efficitur ea officia sic exercentes irregulares non esse, quia non censentur officium Ordinis sacri proprie, & formaliter exercere. Vt ex communi tradunt Nauarr. Sayrus, & Bonac. supra. Ob eandem rationem suspensus à Diuini officij, & à sacramentis irregularis non est tamen Diuini assiliter, & Sacramenta recipiat, quia ea assiliter, & receptio non est exercitum Ordinis sacri, cum à laicis prælati possit, vt ex communi tradit Bonacina disp. 3. puncta. 4. n. 6. Quomodo nec suspensus ab Ordine diaconatus, vel officio prædicandi irregularis erit, tamen cum superpellico & benedictione Sacerdotis solemnitè in Missa concionetur, quia esto officium concionandi solemnitè ex præcepto Ecclesiæ solis Diaconis competat, at non est vsus Ordinis, siquidem non ordinatis concedi Episcopo potest. Sicuti tradit Syluest. verbo suspensio, q. 5. Maiol. lib. 3. de irregul. cap. 19. n. 1. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 1. num. 20. Henric. lib. 13. cap. 33. puncta. 4. n. 6. Bonac. d. puncta. 4. n. 6. Tamen contra sentiat Nauarr. cap. 27. n. 169. Gregor. de Valen. 1. 4. disp. 7. q. 18. p. 1. dub. 3.

Aliqui hanc partem conclusionis temperant, ne procedat in violatione suspensionis ab Ordine sacro pro determinato tempore apposte, & in puram poenam delicti commissi, sed in suspensionem absolutè lata pro conuincia suspensio coartanda. Etenim Eman. Saar. verbo irregularitatis ex ordine absoluti, num. 7. inquit: *Si aliquis se suspensus solum ad tempus, multi censens se celebret non fieri irregularem*. Sed hæc limitatio nullatenus admittenda est, quia aduertat expressè cap. 1. de sententia & re iudicata in 6. vb. iudex ordinarius, vt delegatus qui contra iustitiam quidquam fecerit in grauem partem alterius &c. ab executione officij per annum suspenditur. Quod si suspensionem durante damnabiliter se ingerat, ferit Diuini irregularitatis laqueo se inuoluit, secundum canonicas

nitas sanctiones, à qua non nisi per summum Pontificem poterit liberari, Item traditur in 6. de sententia excommunicata in 6. Arque ita tradit vt omnino certum Suar. disp. 2. 6. sect. 2. n. 3. filluteus tract. 17. cap. 10. quest. 9. num. 193. Sayrus lib. 4. cap. 76. num. 30. Bonac. r. 1. de censur. disput. 3. punct. 4. num. 6.

6 Altera pars conclusionis negatiua est, ob nullam aliam suspensionis violationem irregularitatem incurri, quia non habetur in iure, & irregularitas non incurrit nisi in casibus in iure expressis. Quapropter non incurrit irregularitas ob violationem suspensionis à iurisdictione præcisè, quia nulli hæc irregularitas his violationibus apposta est, & notatur Suar. dicta d. 2. 6. sect. 2. num. 6. Fulluc. tract. 17. cap. 10. q. 6. num. 188. Bonac. r. 1. de censur. disp. 3. p. 4. num. 6. & alij passim. Vnde conferentes beneficium, eligentes, sententiam in causa profectores irregulares non sunt, quinimo nec Parochus matrimonio assistens, quia hæc omnia actus sunt iurisdictionis, non Ordinis sacri exercitium. Deinde non incurrit ob violationem suspensionis à beneficio ob eandem rationem, quia non habetur in iure. Sicuti notatur Innocent. in cap. cum viderem. de renuntiati. Paludan. in 4. dist. 18. q. 7. art. 3. conclusi. 2. Simon Mariolus, lib. 3. de irregularitat. cap. 19. numero 14. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 16. num. 2. Bonac. d. disp. 3. punct. 4. num. 6. in fine. Verum huius suspensionis violator ipso iure priuatur beneficio, vt decidit c. 1. §. ult. de elect. lib. 6. ibi: Ad quod infra illud tempus propria temeritate se ingesserit, eis ipso iure sit priuatus. Vt bene notatur Tolet. lib. 1. cap. 45. num. 11.

7 Alia pœna est irritatio, & annullatio actus à suspensio præteritæ, quæ pœna solum habere locum potest in iis quæ ab Ecclesia pendunt, vt est iurisdictionis, & beneficium, in his ergo suspensus si beneficium administrat, & iurisdictionem exercet in alium actum facit, modo vt si suspensus denunciatus sit, secus ante denunciationem; quia facta denunciatione priuatur potestate omni-modi illos actus exercendi: at que denunciationem solum impeditur ab illorum exercitio, dum à fidelibus non requiritur, requisitus verò à fidelibus & validè, & licitè prædictos actus exercet, idèòque necessarium est, vt iurisdictionem retineat, sicuti hæc ex communi sententia tradit Henric. lib. 3. c. 3. §. 3. num. 2. & seq. Suar. disp. 27. sect. 2. n. 2. Sayrus, lib. 4. cap. 11. num. 5. Bonac. tom. 1. disput. 3. punct. 4. in fine.

PUNCTVM VII.

Qualiter sententia suspensionis per applicationem suspendi possit?

- 1. Suspendio ante incursum appellationem potest suspendi.
- 2. Debet esse appellatio rationabilis, & legitima.
- 3. Suspensionem incursum appellationis suspensio non suspendit.
- 4. Suspendio à beneficio per appellationem suspenditur.
- 5. Suspendio ab officio, & ab ingressu Ecclesie absolute lata, & incursum, si postmodum à iudice pro aliquo tempore suspendatur per appellationem interpositam illo medio tempore, non impeditur eius effectus ex plurium sententiarum.
- 6. Verus est oppositum.
- 7. Suspendio ab officio, vel ingressu Ecclesie, quæ non est censura, sed pœna per interpositam appellationem suspenditur.

1 Anequam censura incurritur, conuenient ferè omnes Doctores appellationem vim habere suspendendi censuræ effectum, ex Textu in cap. ad hæc quoniam. Et cap. pastoralis §. verum, de appellationibus. Cap. peritus de sententia excommunicata. Et cap. soler. Cap. venerabilibus eodem lib. 6. eo quod natura appellationis legitime sit potestatem Iudicis à quo, ligat, ne in illa causa vterius pendente appellatione procedere possit, iuxta Textum in cap. si à iudice de appellationibus, lib. 6. Et licet in iure expressus non sit huius appellationis effectus comparatione suspensionis, sufficit tamen generaliter appellationi hanc vim inesse comparatione cuiuscunque sententia. Præterquam quòd comparatione excommunicationis incurrendæ hic effectus expressus est in supraddictis textibus. Ergo idem erit in suspensione, & interdictione, cum hæc censura inter se conueniant. Argum. cap. querenti de verborum significatione. Arque ita tradit Glossa in cap. licet, verbo excommunicationis, de sententia excommunicata. Panormit. in cap. ad hæc quoniam n. 1. de appellationibus. Syluest. verbo suspensio, q. 3. Vgolin. tab. 1. cap. 2. §. 2. 3. num. 9. Bonac. disp. 3. §. 1. p. 1. circa finem, & alij communiter.

2 Hæc doctrina intelligenda est, dummodo appellatio rationabilis sit, hoc est ex causa rationabili, & legitima: vt habetur cap. cum appellacionibus, de appellacionibus, lib. 6. Nam furtilis, finolique appellatio hac vim non habet, vt colligitur ex dicto cap. cum appellacionibus, & cap. inter cetera eodem Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars V. l.

vit. & cap. pastoralis, §. verum de appellationibus. Et tradit Panormit. ibi num. 14. Vgolin. tab. 1. de censur. cap. 13. §. 18. num. 33. Sayr. lib. 4. c. 9. m. 1. Deinde intelligenda est, modò ferens suspensionem non habeat potestatem procedendi in causa appellatione remota; nam stante ea potestatem cum per appellationem non suspendatur iurisdictione Iudicis à quo valida erit suspensionis sententia, & effectum habebit, ac si appellatio non fuisset interposita, vt multis comprobat Felin. in cap. intelleximus, num. 18. de iudiciis. & cap. significauerunt, num. 19. de exceptionibus. Vgolin. de censur. tab. 2. cap. 16. §. 7. num. 3. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 9. num. 4. Gasp. Hurtado. de suspensio difficult. 10. n. 27. Hanc verò potestatem solum habet summus Pontifex, & cui ipse iure, vel priuilegio commiserit, quia nullus alius impedire potest effectum à iure appellationis concessum, vt bene tradit Felin. in d. cap. significauerunt.

3 Si verò appellatio suspensionem incursum subsequatur, nullatenus suspensionis effectum suspendit, quia secum trahit executionem. Argum. d. cap. pastoralis, quod in suspensione ab officio, & ab ingressu Ecclesie certissimum est, ex decisione textus in cap. is cui de sententia excommunicata, lib. 6. & ibi Glossa, verbo sequentem. Ex quo Textu probabiliter inferitur reliquis suspensiones, tamen si de rebus spiritualibus sint, per appellationem subsequentem suspendi posse; si quidem de sola suspensione ab officio, & ab ingressu Ecclesie statuitur per subsequentem appellationem non suspendi hæc enim exceptio firmat regulam in casibus non exceptis, sicuti notatur Gasp. Hurtado, tract. de suspensio. diff. 10. num. 27. Tamen Doctores nempe Glossa in dicto cap. cui, verbo sequentem. Innocent. & Panormit. in cap. ad hæc quoniam n. 1. de appellationibus. Syluest. verbo suspensio, quest. 3. Tabiena n. 9. vers. octauo. Viuald. candidab. avarit. de suspensio. n. 135. Sayr. lib. 4. thesauri, c. 9. m. 1. communiter censent suspensionem à rebus meis spiritualibus per subsequentem appellationem non impeditur; eo quòd eadem sit ratio in his suspensionibus, ac in suspensione ab officio spirituali, & ingressu Ecclesie. Quod certe non conuenit, nam in pœnis non est ob identitatem rationis extensio vltra casus expressos faciendæ.

4 Hinc inferitur suspensionem à beneficio per appellationem suspendi, quia non continetur sub suspensione ab officio, & ingressu Ecclesie, quæ exceptæ sunt in dicto cap. is cui de sententia excommunicata n. 6. sicuti notatur ibi Ioann. Andreas, & Glossa verbo sequentem. Innocent. & Panormit. in dicto cap. ad hæc quoniam, numer. 1. de appellationibus. Angel. verbo suspensio 2. num. 1. Syluest. eodem, q. 3. Henric. cap. 3. 4. num. 4. Auila 3. part. de censur. disp. 3. dub. 4. Tolet. lib. 1. c. 44. in fine. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 9. num. 10. Secundò inferitur Natur. lib. 1. consistor. tit. de elect. cons. 8. suspensionem ab administratione beneficii, à voce actiua, & passiuæ per appellationem subsequentem suspendi, quia non sunt suspensiones ab officio, & ingressu Ecclesie. Quod verum censet de administratione beneficii, & electione passiuæ; at electio actiua cum sit actus officii, & iurisdictionis, nequit per appellationem subsequentem suspendi.

5 Superest tamen duplex difficultas. Prima, an suspensio ab officio, & ab ingressu Ecclesie absolute lata, & incursum si postmodum à iudice pro aliquo tempore suspendatur per appellationem illo medio tempore interpositam, impediatur eius effectus; Negant Innocent. in cap. cum inter de consuetud. Bald. in leg. cum alius, cod. si à curat. furios. Et in leg. fin. vers. Et circa hoc fuit dubium. Cod. si à non competenti iudice. Vgolin. de censur. tab. 1. cap. 9. §. 11. num. 10. & alij relati à Glossa, & Panormit. in cap. ad hæc quoniam de appellationibus. Mouentur ex eo quòd illa censura iam est incursum, & secum trahit executionem; tamen ex benignitate iudicis pro aliquo tempore suspendatur eius effectus.

6 Ceterum verius est per appellationem interpositam illo medio tempore quo censura suspensa est, impeditur illius effectum, quæ fuit sententia Glossæ in dicto cap. Ad hæc quoniam, in verbo interdicitur. Et in cap. dilectus, verbo suspendendus, de appellat. Panormit. in dicto cap. ad hæc quoniam, num. 5. Angeli, verbo interdicitur 2. num. 4. Tabienæ interdicitur 1. §. 1. Federici de Senis, cons. 2. 8. Rotæ Romanæ dec. 434. de sentent. excommunicata. Alterij de interdictione, disp. 1. 1. cap. 5. sub finem. Sayrus, lib. 4. thesauri, cap. 9. num. 4. Bonac. r. 1. de censur. disp. 3. de suspensione punct. 3. circa finem. Et colligitur manifeste ex cap. dilectus de appellationibus. vbi quidam Decanus qui sententiam interdictionis tulerat, eamque pro aliquo tempore suspenderat, reprehenditur à Pontifice, eo quòd appellatio illi medio tempore interposita non detulerit. Sentit ergo Pontifex & appellationem legitime interponi, & efficacem esse ad censuræ effectum impediendum. Præterea appellatio vim habet suspendendi censuram, quando secum non trahit executionem, ac stante suspensione Iudicis censura non secum trahit executionem, siquidem suspensus æquè liber est ab effectibus censuræ, ac si nunquam ea affectus esset. Deinde si suspensionem tulisses sub aliqua conditione, non est dubium ante conditionem appositam appellatione suspendi.